

FRANSA'DAKİ BİRİNCİ VE İKİNCİ NESİL TÜRK GÖÇMENLERİN TÜRKÇE METİNLERİNDEKİ ZAMANSAL TERCİHLER

Mehmet Ali Akıncı

Laboratoire Dynamiques Sociolinguistiques (UMR 6065 CNRS) France

1. GİRİŞ

Öyküdeki gelişimsel ilerleme, resim betimlemeden tematik organizasyona kadar, bir uçtan bir uca, farklı yollarla yapılır. Hikâye anlatım organizasyonunun bir yolu, metnin başından sonuna tercih edilen zamanı (ya da favori zamanı) sürdürmektir.

Öykülerde zamanın kullanımıyla ilgili çalışmaların çoğu, (Aksu-Koç: 1994, Bamberg 1987, Hickmann & Roland (1992), Sebastian & Slobin (1994), Stephany 1994) genç ve yetişkin denekler arasındaki farklarla, birçok dilde tercih edilen zaman olarak şimdiki zamanın kullanıldığını gösteriyor: Hikâye zamanı olarak çocuklar geçmiş zamanı, yetişkinler şimdiki zamanı tercih ediyorlar. Fransa'da göçmen anne babadan doğan 5-10 yaşlarındaki iki dilli Türk-Fransız çocuklar ile ilgili, Türkçe ve Fransızca konuşma öğrenimi konusundaki önceki araştırmamız (Akıncı 1998, 1999), Akıncı & Kern (1998) açık ve tutarlı bir 'zaman tercihi' eksikliğini gösterdi. Bu, çocukların henüz konuşmadan tutarlı olarak farklılık gösteren zaman tercihini sağlayarak dilbilimsel zamanın metin uyum ve tutarlılığına hizmet ettiği birleşik bir anlatımsal çizgiyi kuramadıklarını göstermektedir. Fakat bu sonuçlar sadece Fransa'da yaşayan çift dilli çocuklar ve yalnızca bu çalışma ile sınırlıdır. Bu yüzden, Fransa'daki Türk göçmenler ve ikinci nesil gençlerin zaman kullanımı ile ilgili gösterdiği farklılıklar ayrıca ele alınabilir.

Bu çalışmanın amacı birinci ve ikinci nesil Türk göçmenlerin metinlerinde, zamansal tercihin gelişimsel profilini çizmektir.

Çalışmada iki farklı konuyla ilgili yazılmış iki farklı metin vardır: Öyküler (*Frog, where are you?* Mayer 1969) ve serbest dil üretimleri (günlük tecrübeler hakkında konuşma). Stephany'e göre (1994:2) "Kurbağa hikâyesi" "zaman ve durumu çalışmaya özellikle uygundur" ve resimler anlatıcıların karmaşık bir anlatım oluşturmaya yardımcı olur. Analiz boyunca Türkiye'den iki kontrol grubuyla Fransa'daki Türk göçmenlerin ürettiği metinlerde zamansal tercihleri karşılaştıracacağız.

Çalışmanın amacı aşağıdaki sorulara cevap vermektir:

1. İki tip metinde de Fransa'daki birinci ve ikinci nesil Türk göçmenler tarafından kullanılan zamansal tercih nedir?
2. Tek dilli Türkçe konuşan göçmenler ve birinci ve ikinci nesil göçmenler arasındaki farklar nelerdir? İkinci nesil, baskın dilin (örneğin Fransızca) etkisini gösterir mi?

Biz fonksiyonel-kavramsal bir yaklaşımı kabul ediyoruz. (Berman & Slobin (1994) Analizlerimiz karşılaştırmalı perspektif içindeki fonksiyon ilişkileri ve biçim üzerinde odaklanıyor. Fransa'daki çift dilli çocuklarda zaman kullanımının gelişimi ve Türkiye'deki hikâye anlatma yeteneğinin gelişimi üzerine önceki araştırmaları göz önüne aldığımızda, (Aksu-Koç; 1994, Aarssen 1996) her iki metnin özelliklerinin yanı sıra (hikaye anlatma ve sergileme) zaman tercihi için aşağıdaki hipotezleri yapabiliriz:

Metinlerin hepsi bir favori ya da tercih edilen zaman içerecek. Kurbağa hikâyeleri için şimdiki zaman, serbest metinler için di'li geçmiş zaman kullanılacaktır çünkü bu zaman (di'li geçmiş zaman) geçmişteki doğrudan tecrübeleri aktarmaya yarar.

2. YÖNTEM

2.1 Örneklem (Denekler)

Bu çalışmanın denekleri Lyon ve Grenobledaki (Rhone Alpes bölgesi) Türk göçmen topluluklarından seçilmiştir. Denekler, kuşaklar arası farkları ve eğitimin etkisini izlemek için farklı yaş grupları arasından seçildi. Cinsiyet faktörünü kontrol etmek için dişi ve erkek sayılarını eşit olarak çalışmaya dâhil ettik. Tablo (1) deneklerin numaralarını, onların ortalama yaşlarını ve yaş aralıklarını ortaya koyar.

Tablo 1: Yaş, numara; ortalama yaş, deneklerin sırası

Nüfus	Fransa'daki Türk Göçmenler			Tek Dilliler		
Kuşak	İkinci		İlk	Düşük Eğitim	Yüksek Eğitim	
Grup	Ortaokul		Yüksek Okul Grup A3	Yetişkin Grup B	Grup C1	Grup C2
	Grup A1	Grup A2				
Sayı	11	11	12	20	15	14
Ortalama Yaş	12;01	14;06	17;05	45;05	34;02	30;04
Aralık	11;05-13;02	13;05-15;08	16;02-18;08	34;00-55;00	19;01-46;07	17;01-51;08

İkinci kuşak denekleri Fransa'daki birinci nesil göçmenlerin kız ve erkek çocuklarıdır. Ortaokul deneklerinin tümü Fransa'da doğmuştur. A grubunun denekleri 1. ve 2. düzeydedir ve A1 dekiler Fransızca ortaokul sisteminin 3. ve 4. düzeyindedir. Yüksekokul deneklerinden yalnızca üçü Türkiye'de doğdu, Fakat 2 yaşından önce Fransa'ya geldiler. Grup B ye gelince tüm denekler Türkçenin reşit konuşmacılarıdır ve birinci nesil Türk göçmenler arasından seçilmişlerdir. Onların tümü Türkiye'de doğdular. Erkeklerin çoğu 1975'den, kadınların çoğu 1984'den önce Fransa'ya geldiler. Erkeklerin hepsi fabrikada çalışır ya da vasıfsız işçilerdir. Kadınların tümü ev hanımıdır, fakat çalışma yapıldığı dönemde kadınların çoğu sosyal şartlarda Fransızca öğreniyorlardı ve onlardan bazıları bir Türk öğretmenle hızlandırılmış Türkçe kurslarına katılıyorlardı. Eğitime gelince, erkeklerden hiçbiri birinci derece okul sonrasını okumadı ve kadınlardan birisi okuryazar değildi; diğerleri ilkokulu tamamlamışlardı.

İlk nesil Türkler Türkiye'deki benzer sosyal ve kültürel geçmişten insanlarla karşılaştırıldılar. Bu yüzden tek dilli kontrol grupları eğitim temel alınarak Çivril'deki bir kasabadan (Denizli-Çivril) seçildi. Grup C1 az eğitilmiş tek dilli çalışma sınıfları içerir (tüm kadınlar ev hanımlarıdır ve hepsi ilkokulu tamamladılar ve erkeklerin dördü lise eğitimini yarıda bıraktılar.) Grup C2 kentin daha iyi semtlerinden ve orta sınıftan daha iyi eğitilmiş denekler içerir. (Onlardan 10'u ilköğretim öğretmeni ve dört bayan üniversite öğrencisidir.)

2.2 Materyal ve Süreç

Hikâye metinleri, içinde kelime olmayan resimli kitap kullanımıyla elde edildi. (Mayer 1969)

Serbest dil üretimlerini elde etmek için bize çok iyi hatırladıkları ya da hiç unutamayacakları bir olay anlatmalarını istedik. Eğer onlar hiç olay hatırlamadıklarını söylediklerinde biz onları yönlendirdik. Bu yüzden ortaokul öğrencilerinden anne babalarıyla ya da sınıf arkadaşlarıyla okulda yaşadıkları bir kavgayı ya da yaptıkları bir geziyi bize anlatmasını istedik.

Lise öğrencilerine ya da tek dilli kontrol gruplarına ilk sorudan başka soru sormaya gerek yoktu, fakat ilk göçmen yetişkinlerin Fransa'ya ilk olarak nasıl geldiklerini anlatmasını istedik. Tüm denekler için 1999'un sonbaharı ve yaz boyunca kayıtlar yapıldı. Tüm denekler özellikle kurbağa hikâyeleri için Berman&Slobin'i (1994:22), takip ederek aynı direktifleri aldılar. Metinleri yazılı hale getirmek için onların karşısında bir örnek uygulama yapıldı.

3. SONUÇLAR

3.1. Metin Uzunluğu

Metinlerde tercih edilen zaman ile ilgili sonuçları takdim etmeden önce yazılan metinlerin uzunlukları tartışılacak. Tablo 2 toplam uzunluğu verir. Cümlelerin sayısı, her bir grup denek başına cümlelerin ortalama sayısı ve cümlelerin sayılar için aralığı.

Tablo 2: Her iki metin için deneklerin cümle uzunlukları.

(FS: Kurbağa hikâyeleri FT: Serbest metin E-: düşük eğitim E+: yüksek eğitim)

Nüfus	Fransa'daki Türk Göçmenler								Tek Dilli Türkler			
	İkinci						İlk		E-		E+	
Grup	A1 N=11		A2 N=11		A3 N=12		B N=20		C1 N=15		C2 N=14	
Metin	FS	FT	FS	FT	FS	FT	FS	FT	FS	FT	FS	FT
Toplam Cümle	517	243	502	532	640	594	1834	1225	1264	777	962	801
Ortalama Cümle	41	22	46	48	53	50	92	72	84	52	69	57
Cümle	25-	15-	22-	12-	28-	13-	56-	27-177	38-	18-	41-	21-

Aralığı	128	32	66	220	86	83	129		134	108	100	162
---------	-----	----	----	-----	----	----	-----	--	-----	-----	-----	-----

C1 dışında birinci nesil göçmenler ve diğer tüm gruplar arasında metin uzunlukları açısından farklılıklar görüldü. Birinci nesil göçmen yetişkinler ve düşük eğitilmiş kontrol grup denekleri her iki görevde de istatistiksel olarak daha uzun metinler ürettiler. Daha uzun metinli grupların sebebi (B ve C-1), kurbağa hikayelerinin hikaye anlatmaktan ziyade ana karakterin çevresiyle ilgili bilgi vermesidir. Metinlerle ilgili yalnızca birinci grup yetişkinlerden istatistiksel olarak daha kısa metinler ürettiler. (B,C1,C2)

İlk nesil göçmenler için serbest metinler uzun görünmesine rağmen bu oran ikinci nesil grup A2 ve A3 ya da iki kontrol grubuna kıyasla önemli değildir. Denek başına cümlelerin ortalama sayısı büyüklüğü Fransayla ilgili ilk deneyimi hakkında söyleyecek çok fazla şeyi olan denekler sebebiyledir. Onlar her şeyi anlatmak istediler. Onların bu hikâyeleri sık sık anlattıklarını zannediyoruz.

İkinci nesil metinleri içinde kurbağa hikâyeleri için, kızlar ve erkekler arasında farklılıklar gözlemledik fakat bu farklar sadece grup A2 için anlamlıdır. ($F(1,9) = 10.05, p < .01$) Farkları göz önünde bulundurduğumuzda, farklılıklar anlamlı değildir.

3.2. Metinlerdeki Zamansal Tercihler

Aksu-Koç (1994:333) göre hikâye anlatımının iyi biçimlenmesinin kriterinden biri özellikli zamanın kalıcı bir biçimde seçilmesidir. Bu bağlamda bu özellikli zaman, verilen metindeki cümlelerin % 75 inin zamanı olarak tanımlandı. Hikâye anlatımındaki önceki araştırma gösterdi ki kalıcı özellikli bir zamanın olmadığı (karışık zaman) hikâyelerin sayısı, çocuklar büyüdükçe azalır.

İstanbul'daki yüksek SES'in tek dillileriyle ilgili olarak Aksu-Koç (1994:334) 9 yaşına kadar erkek konuşmacıların hepsi bir tematik düzenlemenin gereksinimleri ve ona bağlı hikâye anlatımı ile uyum içinde zaman yönünü kullanmaktadırlar. Onun çalışmasında 9 yaşındakilerin ya da yetişkinlerin çoğu zaman tercihi olarak şimdiki zamanı tercih etmektedirler. Fakat bazıları (9 yaşındaki 3 kişi ve 4 yetişkin) di'li geçmiş ya da miş'li geçmiş zaman kullandılar. Fakat onlardan hiçbiri karışık zaman kullanmadı.

Son araştırmalar (Akın 1998, 1999 Türkçe-Fransızca çift dilli çocukların karışık zamanlarla Türkçe hikâyelerini anlatmaya başladıklarını göstermektedir. 5 yaşındaki deneklerin çoğu Türkçe hikaye anlatımlarında karışık zamanları kullanmaktadırlar. Hikâye anlatımlarının hiçbirinde 5 ile 8 yaş grupları için zaman tercihi olarak geçmiş zamanın örnekleri yoktur. Aslında sonuçlar onlar için aynıdır; karma zaman onların hikâyelerinde tercih edilen zamandır.

Fakat çocuklar daha çok şimdiki zamanı kullanmaya başladılar ve 9-10 yaş grubunun her bir denegi ağırlıklı zaman olarak geçmiş zamanı kullandı. Tablo 3 Türkçe kurbağa hikâyeleri ve serbest metin çalışmasındaki tercih edilen zamanı gösterir.

Tablo 3: Fransa'daki Birinci ve ikinci nesil Türkler ile tek dilli Türklerin metin ve grup başına tercih ettikleri zamanların oranları.

Nüfus	Fransa'daki Türk Göçmenler		Tek Dilli Türkler	
	İkinci	İlk	E-	E+
Kuşak				

Grup	A1 N=11		A2 N=11		A3 N=12		B N=20		C1 N=15		C2 N=14	
Metin	FS	FT	FS	FT	FS	FT	FS	FT	FS	FT	FS	FT
Şimdiki Zaman	63.5	9	54.5		66.5		45		73.5		64.5	
-Di Geçmiş	9	45.5		63.5	8.5	66.5		53		40	14.5	50
-Miş Geçmiş			9		8.5				6.5		6.5	
Karma	27.5	45.5	36.5	36.5	16.5	33.5	55	47	20	60	14.5	50

Tablo 3 de ikinci nesil gençlerin kurbağa hikâyesi doğrultusunda hikaye anlatımlarında şimdiki zamandan faydalandığını gösterir. Karma zaman 27.5% ve 36.5%. Sırasıyla ortaokul grupları için önemli olmasına rağmen aslında sonuçlar tüm alt gruplar boyunca benzerdir.

A1, A2 grubundaki her bir denek ve A3 grubundaki iki kişi baskın zaman olarak geçmiş zamanı kullandı. Fakat gençlerin çoğu hikâyelerinde şimdiki zamanı tercih ettiler.

Bu durum birinci nesil yetişkinlerde geçerli değildir çünkü % 45i şimdiki zamanı tercih edilen zaman olarak benimserken % 55 i karma zamanı tercih etmişlerdir.

Tablo 3 e göre ilk nesil yetişkinlerde tercih edilen zamanın dağılımı Aksu-Koc (1994) tarafından gözlenen gibi aynı eğriyi takip etmemektedir. Kontrol gruplarının sonuçları Aksu-Koç tarafından analiz edilen İstanbul'un tek dilli Türk'lerinin "üst SES" daha fazla yakından ilgilidir. Bununla birlikte karma zaman kullanımı kontrol grubunda devam etmektedir.

Her grupta bir denek geçmiş zaman olarak miş-geçmiş zamanı kullandı ve sadece grup C2 den bir kişi di-geçmiş zamanı kullandı. Resimlere bakarak hikâye anlatma işinin devamlılık belirtmesine rağmen şimdiki zamanın tercih edilmesi tartışılabilir.

Erguvanlı-Taylan (1987) bu sorun üzerinde çalıştı. Yetişkinlerden Türkçe bir filmi izledikten hemen sonra tekrar anlatmasını istediler, deneklerin 70% zaman tercihi olarak şimdiki zaman -iyor kullandılar, 10% alışılmış şimdiki zamanı kullandı, 20% i geçmiş zaman kullandı. Not etmek gerekir ki, kurbağa hikâyesi ile metin oluşturma görevinde anlatıcılar anlatımlardan önce değil anlatımlar esnasında resimleri görürler.

Aserman & Slobin (1994) favori zaman seçiminin sürekli olmasının iyi oluşturulmuş bir öyküde kriter olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtir. Türkçede kişi tercih edilen zamanı geniş ya da geçmiş zaman olarak seçebilir.

Kurbağa hikâyesinin resme dayalı olması geniş zaman kullanımını daha uygun hale getirir çünkü " kitapta gösterilen olaylar devam ediyor olarak görülebilir ve anlatıcılar resimleri şu anda devam eden olaylar olarak görmeyi seçebilirler. (Berman 1994:174)

Birinci nesil göçmen yetişkinler hariç deneklerimizin çoğu kurbağa hikâyesi metinlerindeki zamansal ince çizgiyi şimdiki zamanlarının tercihiyle tutarlı olarak sağladılar. Karışık zamanları tercih eden yetişkin göçmenlerin şimdiki zaman ve miş-geçmiş (sıralama işlevi vardır) zamanı sıklıkla tercih ettiğini gözlemledik.

(1) Brn-48;11d4

3b 022 köpek kavanozun içinde kafasını sokmuş
/dog/jar-GEN/in/head-POSS ACC/put-
M.past-3se 'the dog put his head in the
jar'

023 herhangi bir şey **arıyor**
homethingione/thing/search-
PROG-3sg/ 'it is searching for
something'

024 çocuk ise yanında [sol elini kaldır] sağ
elini **kaldırmış.**

/child/be-HYP-3sg/left/hand/lift= right/hand-
POSS-ACC/^{lift-M.past-3sg/}
'as for the boy [he lifted his left hand] he lifted up his, right hand'

025 **bağarıyor**
/cry PROG-
3sg/ 'he cries'

Bu cümleyi kuran denek çıkarım yapma bilgisini ifade etmek için sistematik olarak miş-geçmiş zamanı ve devam eden olayları işaretlemek için şimdiki zamanı kullanır. Cümle 22 ve 23, birbiriyle ilişkili görülebilir çünkü ilk cümlenin eksikliği (bitmemişliği) sona erme fonksiyonu 23 numaralı cümlenin şimdiki zamanının alanındadır. Bu ayrıca 24 ve 25 cümleleri için de geçerlidir. İki kontrol grubunun hikayelerindeki karma zamanların yüzdeleri (i.e 20% for C1 and 14.5% for C2) aktivitelerle okur yazarlık arasında farkları gösteren tek dilli Türkler üst SES'ine kıyaslandı. (Aksu-Koç 1994) Aslında gençlerin çoğu baskın dillerinden (Fransızca) Türkçeye dogmacı bir transferle anlatılan anne babalarıyla karşılaştırıldığında bir zaman tercihinde sahiptir. Gençlerin Fransızcadan transfer ediyor göründükleri yalnızca dille ilgili hususlar değil, ayrıca okulda edinilen görev, resim kitabı çerçevesinde hikâye kurma yeteneğiyle de ilgilidir. Bu yüzden onların sonuçları tek dilli kontrol grubundan olan deneklere yakındır. Görevlerin özelliklerinden dolayı serbest metinler için tercih edilen zaman di-geçmiş zaman olacak diye tahminde bulunduk.

Tablo 3'ün gösterdiği gibi yalnızca A2 ve A3 iki grup için bu durum ortaya çıktı.

Tüm gruplarda di-geçmiş zaman ve karma zaman oranları düşük eğitim referans grupları hariç karma zamanı baskın olanlar için aynıdır. 13 yaşındaki deneklerden yalnızca biri günlük ifadelerini anlatmak için şimdiki zamanı seçti. Onun metni (yalnızca 16 cümle) çok kısaydı ve sembolik tahminler, durumunu açıklayan varoluşsal formlar içeriyordu ki bu da onun dili kullanma seviyesini gösteriyor.

Karma zaman formatını tercih eden deneklerin çoğunluğu en çok unutulmaz olaylar hakkında konuşmak için ve birkaç durumda iki geçmiş zaman arasında şimdiki zamanı kullanırlar. Bu onlara hikâye anlatma ve ara sözler, kendi kendine söylenen sözler, geçmişe bakış ya da çıkarımsal olaylar, örnek tanımlamaları gibi diğer zaman aralarında hareket etmelerini sağlar.

(2) Bm-43;11-a 128 işte (üç) saat üçte gelecek **diyola**
/here/three/hour-LOCK/come-FUT-3sg/say-PROG3-pl/

'here tree at three a clock they say it will come'

129 bilmem ne **diyola**
/know-HAB-1sg/what/say-PROG-3pl/
' I don't know what they say'

130 biz o arada **bekliyoruz**
/we/that/moment/wait-PROG jpl/
'We at that moment are waiting for'

131 saat üç **oldu**
/hour/tree/be-Dpast-3sg/
'It became to be3 a clock'

132 tren **geldi**
/train/come/-D-past-3sg/
'the train came'

133 Grenoble'ye **bindik**
/Grenoble-DIR/get-D-past-1pl/
'we got on (The train) to Grenoble'

4. SONUÇLAR

Bu çalışmadaki veriler çalışma yapılan deneklerin çeşitliliğinin fazla olması, bu deneklerin verilen sınırlılıklar çerçevesinde bir metin oluşturmaları nedeniyle bu kapsam içerisinde sınırlandırılabilir. Bu sonuçlar diğer denekler ya da diğer yaş grupları için geçerli olmaz. Fransa'da çift dilli çocukların zamanları kullanma gelişimindeki araştırmayı biz burada yalnızca kurbağa hikâyesi ile oluşturdukları metinlerde kullandık.

Biz Türkçede geçmiş zaman kullanım yokluğunun bu zamanlarla oluşturulmuş öykü metinleriyle az karşılaşılmasından kaynaklandığı sonucuna vardık. (Akıncı 1999) Fakat bu çalışma gösterdi ki 14 yaşın sonunda çift dilli ikinci nesil denekler aynen tek dilli yüksek eğitim yapanlar gibi aynı zamanı kullanırlar.

Açık bir şekilde zaman tercihi eksikliği gösterir ki Türk göçmenler bütüncül bir hikaye anlatım çizgisine sahip değiller. Bunda yetişkin göçmenler için okuryazarlık etkinliklerine yönelik sosyal sınıf tutumunun önemli bir rol oynadığını öne sürebiliriz fakat yüksek eğitilmiş kontrol grupları için karma zaman hikaye anlatımlarının varlığını nasıl açıklayabiliriz.

Serbest metinle ilgili, -di geçmiş zamanın kullanılması metinleri iyi oluşturmuş olarak değerlendirmemizin kriteri olabilir. "di" geçmiş zamanın geçmişteki doğrudan tecrübeleri anlatmayı sağlaması tercih edilmesinin

nedeni olabilir. Aslında sonuçlar hipotezi doğrulamaktadır. Fakat karma zamanın yüzdesi kurbağa hikayesi verileri ile karşılaştırıldığında çok yüksektir.

Diğer önemli bir nokta şudur ki ortaokulun sonuna kadar ikinci nesil gençler, ailelerinin diline yaklaşırlar ve az eğitilmiş tek dilli Türklerin diline benzerler. Bu yüzden eğitim, ikinci nesil Türk yetişkinlerin dilinde zamanın gelişimi için çok önemli faktördür. Özellikle ikinci nesil yetişkinlerden yüksek eğitilmiş olanların verileri yüksek eğitilmiş tek dilli Türklere benzer. Açıkçası göçmenlerin hikaye anlatımlarından çıkartılacak herhangi bir sonuçtan önce bu çalışmanın bulguları kullanılan zamanın hikaye anlatımındaki fonksiyonel farkları ve zaman dağılımının tespiti ile çalışma tamamlanmış olur.

5. NOTLAR

*Bu araştırma FYSSEN FOUNDATION tarafından desteklendi.

**Tilburg Universf Babylon Center (The Netherlands) de doktora sonrası araştırma yılı sağladığı için ... vakfına teşekkür etmek istiyorum.

***Ayrıca Profösör Hitay Yüksek'e İngilizce yardımları için teşekkür ederim.

****Fransadaki okul sisteminde öğrenciler 3.sınıfa kadar College Enseignement Secoodaire' de 6. Sınıfta orta dereceli çalışmalarına başlıyorlar. Sonra üniversiteden önceki son yıl dönem sonuna ait çalışmaları bitirmek için 2. Sınıfta Liseye devam ediyorlar.

1.İstatistiksel testlerde kurbağa hikayesi ($F(5,77) = 11.44$ $p < .0001$; serbest metin ($F(5,74) = 179$, $p < .02$. için burada ANOVA kullanıldı. Gruplar Alf3 ($F(1,26) = 20.50$, $p < .0001$; 2.Gruplar Al/C1 ($F(1,24) = 8.76$, $p < .006$; Gruplar Al/C2 ($F(1,23) = 10.43$, $p < .003$;

3.Her bir deneğe bir kod tayin edildi. İlk belgeler (numaralanmış yada numaralanmamış) gruba işaret eder.

4.Grup kodlarını müteakip küçük harfle yazılı belgeler deneklerin cinsiyetini göstermektedir. Sonraki numaralar deneklerin yıl ayındaki yaşlarını verir. Final belgeleri denekleri ayrı ayrı kodlar.

Kaynakça:

Aarssen, J. (1996). Relating events in two languages: Acquisition of cohesive devices by Turkish-Dutch bilingual children at school age. *Studies in Multilingualism*, 2. Tilburg: Tilburg University Press.

Akinci, M.-A. (1998). Le developpement de la temporalite en turc chez les enfants bilingues turc-francais en France_ LINX n°38, 19-34. .

----- (1999). Developpemera des compitences narratives des enfants bilingues turc-francais en France ogis de S a 10 ans. Ph.D. dissertation, University Lumitre Lyon 2, France, published in 2001: Munchen: LINCOP Europa, *Studies in Language Acquisition* 03 (prefaced by D. L Slobin).

Akinci, M.-A. & Kern, S. (1998). Developpement de la temporalite chez des enfants monolingues et bilingues. In S. Vogeler et al. (eds.), *Temps et Discours*, BCILL 99, 237 -255. Louvain-La-Neuve: Petters.

Aksu-Koc, A. (1994). Development of linguistic forms: Turkish. In IL A. Berman & D. I Slobin (eds.), *Relating Events in Narrative: A Crosslinguistic Developmental Stud.v*, 329-385. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Bamberg, M. (1987). *The Acquisition of Narratives: Learning to Use Language*. Berlin: Mouton de Gruyter.

Berman, R. A. (1994). Development of linguistic forms: English. In IL A. Berman & D. I. Slobin (eds.), *Relating Events in Narrative: A Crosslinguistic Developmental Study*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Berman, R, A & Slobin, D. I. (1994). *Relating Events in Narrative: A Crosslinguistic Developmental Study*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Erguvanlı- Taylan, E (1987) Tense Variation in Turkish narratives. In H.E Boeschoten L.T Verhoeven (eds) *Studies on Modern Turkish, 177-188*. Tilburg: Tilburg University Press.

Mayer, M (1969). *Frog. Where are you?* New York: Dial Books for Young Readers.

Sebastian, E & Slobin, D,I (1994). Development of linguistic forms: Spanish. In R,A Berman& D,I Slobin (eds) *Relating Events in Narrative: A Crosslinguistic Devolepmental Study*, 239-284. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Çeviri:

Hüseyin TAŞ

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

huseyintas@ibu.edu.tr